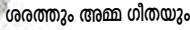

varadyam@madhyamam.in

ഗീത

കാശി, ഹരിദ്വാർ, ഋഷികേഷ്.
കേദാർനാഥ്, ഷിംല, മണാലി...
60 കാര്യായ അമ്മയെ
തന്റെ ബുള്ളറ്റിന് പിന്നിലിരുത്തി ഒരു
യുവാവ് സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുക
യാണ്. കൂട്ടുകാരോ
സഹപ്രവർത്തകരോ അല്ല,
പെറ്റമ്മയാണ് ആ യുവാവിന്റെ
എന്നത്തെയും സഹയാത്രിക. വീടും
വീട്ടുകാരും മാത്രമുണ്ടായിരുന്ന
ലോകത്തുനിന്ന്, പ്രതീക്ഷകളുടെ
വിഹായസ്സിൽ പറന്നുനടക്കുന്ന ഒരമ്മ
യുടെയും മകന്റെയും
സ്വപ്നതുല്യമായ സഞ്ചാരങ്ങൾ...

കണ്ടിട്ടും ആസ്വദിച്ചും മതിവരാതെ ആ മഞ്ഞുമലകളെ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ഗീത നോക്കി. ആ ചിരിയാണ് അമ്മയിൽനിന്നും

02 സ്റ്റാലിനെൻ നാട്ടിൽ

ഗ്രിഗ

നിലാവിന്റെ നിറച്ചാർത്തണിഞ്ഞ ആ ചരിത്രമുറങ്ങുന്ന മണ്ണിലേക്ക് ശരത്തും ഗീതയും നിറഞ്ഞ മനസ്സോടെ നടന്നു. പുണ്യനദി ഗംഗയെ തൊട്ടുവന്ദിച്ച് ഇരുവരും നടത്തം തുട

**സ്റ്റാലിന്റെ
നാട്ടിൽ
മഞ്ഞുപെയ്യുകയാണ്**

മുടിയേറ്റിന്റെ രൗദ്രാവസ്ഥ

ഗോരിയിലെ സ്റ്റാലിൻ മ്യൂസിയത്തിന്റെ ഉൾഭാഗം

ലിജി ഷംനാദ്

“മൈ ഫ്രണ്ട്സ്, സ്റ്റാലിനെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കുന്ന എന്റെ ആദ്യത്തെ ട്വറിസ്റ്റ് നിങ്ങളാണ്” -ആശ്ചര്യത്തോടെയായിരുന്നു ജോർജിയയിലെ ഞങ്ങളുടെ സാമൂഹികയാത്ര ജോർജിയൻ റ്റുപടി. നീണ്ട അവധി ദിനങ്ങൾ ചെലവഴിക്കാൻ യൂറോപ്യൻ രാജ്യമായ ജോർജിയയിൽ എത്തിയതായിരുന്നു ഞാനും ഭർത്താവും. പോക്കറ്റിന് പതിക്ക് പറ്റാത്ത ഗൾഫ് പ്രവാസികൾക്ക് സന്ദർശിക്കാൻ പറ്റുന്ന രാജ്യങ്ങളാണിപ്പോൾ ജോർജിയയും അർമീനിയയും അസർബൈജാനും. പണ്ടൊക്കെ ഈജിപ്തും സിറിയയും സന്ദർശിക്കാറുണ്ടായിരുന്ന പ്രവാസികൾ പശ്ചിമേഷ്യയിലെ അസീമിതമൂലം ഇപ്പോൾ ചെലവുകൂറാത്ത യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് തിരിഞ്ഞു. ദുരൈബിൽനിന്ന് കേരളത്തിലേക്ക് പോകുന്ന നിരക്കിൽ മുന്നാലുദിവസം ഈ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് യാത്രയും താമസവും ലഭ്യമാകും. ഞങ്ങളുടെ ട്വർ കമ്പനി തരപ്പെടുത്തിയ ബസ് ട്വറിൽ പങ്കുചേരാത്ത സകാരു വാഹനത്തിൽ കാഴ്ച കാണാനിറങ്ങിയതാണ് ഞങ്ങൾ. ഗരിയുകാരുടെ സീമരം യാത്രസഹായിയാണ് മ്യൂസിയംകാരായ ജോർജ്. ഉന്തിയപല്ലുകൾ പുറത്തുകാണിച്ച് എപ്പോഴും ചിരിക്കുന്ന മുഖവുമായി കാണാറുള്ള രസികനായ സാമൂഹികാണി ഉയർന്നു.

“സ്റ്റാലിനെ ഞങ്ങൾപോലും മറക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. മുന്നാലുവർഷമായി ഒരുപാട് ട്വറിസ്റ്റുകൾ എന്റെ വണ്ടിയിൽ യാത്രചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എല്ലാവർക്കും കാരണമെന്തെങ്കിലും വൈവിധ്യം നൽകിയതാണ്. പക്ഷേ ചോദിച്ചിട്ടില്ല. മറുപടി പറഞ്ഞത് വൈനറി സന്ദർശിച്ച് വീഞ്ഞ് തടാകത്തിൽ നീന്തിക്കൂടിക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യം കൈവിട്ട് ഞങ്ങളോടൊപ്പം ചേർന്ന ജാക്സൻ എന്ന പഴയ എസ്.എഫ്.ഐക്കാരനാണ്. “കേരളത്തിലെ കലാമണ്ഡലം സ്റ്റാലിൻ അധികാരത്തിന്റെ, ശക്തിയുടെ, വിജയത്തിന്റെ മഹത്തായ പ്രതീകമാണ്. കേരളത്തിൽ സ്റ്റാലിൻ എന്നുപേരുള്ള എത്ര ആൾക്കാരാണെന്ന് ജോർജിനറിയാമോ” ജാക്സൻ ആവേശഭരിതനായി.

പഴയ സോവിയറ്റ് സാമ്രാജ്യത്തെ 1922 മുതൽ 1953 വരെ

യാർട്ട് സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ സ്റ്റാലിൻ യാത്ര ചെയ്ത ട്രെയിന്റെ കാർഷെ

നയിച്ച ജോസഫ് വിസ്സരിനെവിപ് സ്റ്റാലിൻ എന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഭരണാധികാരി ജനിച്ചത് ജോർജിയയിലെ ഗോരി എന്ന ഗ്രാമത്തിലാണ്. ഗോരിയിലെ ഒരു പാവപ്പെട്ട ഷുക്കരക്കുടമകനായി ജനിച്ച സ്റ്റാലിൻ തന്റെ ബാല്യം ചെലവഴിച്ച ഗോരി കാണാൻ പിറ്റേദിവസം രാവിലെ പോകാൻ തീരുമാനിച്ചു.

ജോർജിയക്കാർ സാധ്യക്കളാണ്. നിറഞ്ഞ പുഞ്ചരിയോടെയാണ് അവർ നമ്മെ സ്വാഗതം ചെയ്യുക. ലോകത്തെല്ലായിടത്തും വിദേശ ട്വറിസ്റ്റുകളെ പറ്റിക്കുന്നവരായിരിക്കും ട്വറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രങ്ങളിലെ പ്രാദേശിക കച്ചവടക്കാർ. എന്നാൽ, ജോർജിയ വ്യത്യസ്തമാണ്. വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളോട് അനുബന്ധമായ വഴിയോര കടകളിൽ കൊള്ളലാഭം എടുക്കുന്ന ഒരാളെപ്പോഴും കണ്ടില്ല. നിങ്ങൾക്ക് അവരോട് വലുതായി തർക്കിക്കാനോ തോന്നില്ല. ചിലരാക്കെ വിട്ടിൽ ഉണ്ടാക്കിയ കേക്കും കുക്കിസും തിന്നാൻ നിർബന്ധിക്കും.

ജോർജിയയുടെ തലസ്ഥാനമായ ത്ബിലിസിൽനിന്ന് സ്റ്റാലിന്റെ ജന്മസ്ഥലമായ ഗോരിയിലേക്ക് ഒന്നരമണിക്കൂർ യാത്ര ദുരുമുണ്ട്. നവംബർ തണുപ്പിനെ പ്രതിരോധിക്കാൻ എന്റെ ക്യാപ്പായങ്ങൾ പോര. പോകുന്ന വഴിയിലൊക്കെ മഞ്ഞുപെയ്തിറങ്ങുന്നു. റോഡിലൊന്നും യുവജനത്തയ അധികമായി കാണാനില്ല. സാമ്പത്തികമായി പിന്നിൽനിൽക്കുന്ന രാജ്യമാണ് ജോർജിയ. അതിനടിയിൽ പക്ഷേ രാജ്യങ്ങൾ കൂടക്കൂടെ ജോർജിയയെ അപ്രിയപ്പെട്ടു കുറയ്ക്കുന്നതിനായി കൈവശപ്പെടുത്തുന്നവെന്നാണ് ജോർജിയൻ ഭാഷ്യം. സോവിയറ്റ് യൂനിയനിൽനിന്ന് പിന്മാറിയ ശേഷവും റഷ്യ ഇടക്കിടക്ക് ജോർജിയയെ ആക്രമിക്കും. സാമ്പത്തികമായി തകർന്ന ജോർജിയ ഇപ്പോൾ ട്വറിസത്തിലൂടെ തിരിച്ചുവരാനു ശ്രമിക്കുന്നു. വൈൻ കയറ്റുമതിയും ട്വറിസവുമാണ് സാമ്പത്തിക സ്ഥിരതയിലേക്കുള്ള ജോർജിയയുടെ പ്രതീക്ഷ.

ഗോരിയിൽനിന്ന് ഓസുകോയിലേക്ക്

പത്തു മണിയോടെ ഞങ്ങൾ ഗോരിയിലെത്തി. സ്റ്റാലിന്റെ ബാല്യം ചെലവഴിച്ച വീടുവെട്ടുന്ന സ്റ്റാലിൻ മ്യൂസിയം സമുച്ചയമാണ് ഇവിടെത്ത കാഴ്ച. സോവിയറ്റ് യുഗ സ്മരണകൾ ഉണർത്തുന്ന രീതിയിലാണ് മ്യൂസിയത്തിന്റെ ഘടന. മ്യൂസിയത്തിനു പുറത്തുള്ള സ്റ്റാലിന്റെ പ്രതിമക്കുറുമ്പിനിൽ റോമോളോയെക്കുറിച്ച് പൊന്നിസ് സഞ്ചാരികളുടെ തിരക്ക്. സ്റ്റാലിന്റെ പ്രതിമക്ക് മുകളിൽ മഞ്ഞുപെയ്യുന്നു. കാലോടിഞ്ഞ രണ്ടു നായ്ക്കൾ പുനോട്ടത്തിൽ റോന്റ് ചുറ്റുന്നു. ‘അറബിക്കഥ’ സിനിമയിലെ ക്ലൃപ മുകുന്ദന്റെ അവസ്ഥയിലായിരുന്നു എന്റെ ഭർത്താവും ജാക്സനും. കേരളത്തിലെ രണ്ടു സഖാക്കൾ ചെറു സന്ദോഭയോടെ കണ്ട് അടുത്ത് ചെന്നു. അവർക്കും പെരുത്ത് സന്തോഷം. എല്ലാവരും സ്റ്റാലിന്റെ പ്രതിമക്കടുത്തുനിന്ന് റെയ് സലൂട്ട് കൊടുത്തു. പ്രധാന സമുച്ചയത്തിലേക്ക് കടക്കും മുമ്പ് ഞങ്ങൾ സ്റ്റാലിന്റെ ജന്മഗൃഹം സന്ദർശിച്ചു. തടികൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു കൊച്ചു വീട്. നാലുവയസ്സുവരെ സ്റ്റാലിൻ ജീവിച്ച മരയഴികളുള്ള ഈ വീട്ടിൽ രണ്ടു കിടപ്പുമുറികളാണുള്ളത്. ഷുക്കരക്കായിരുന്ന സ്റ്റാലിന്റെ പിതാവ് ഒരു മുറി വാടകക്കെടുത്ത് താഴത്തെ നിലവാര തന്റെ പണിശാലയായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. മറ്റേ മുറിയിലാണ് വീട്ടുടേസ്ഥൻ താമസിച്ചത്. ദാരിദ്ര്യത്തിലാണ് സ്റ്റാലിൻ വളർന്നത്. ഈ വീടിനോട് ചേർന്ന് ഇരുപോലെയുള്ള കുഞ്ഞുവീടുകൾ വേറായും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവയൊക്കെ ഇടിച്ചുനിരത്തപ്പെട്ടു. സ്റ്റാലിന്റെ വീടിന്റെ ചവിട്ടുപടിയിൽ എന്റെ നല്ലപാതി അത്ഭുതിർവുമുതിയോ

പഴയ സോവിയറ്റ് സാമ്രാജ്യത്തെ 1920 മുതൽ 1953 വരെ നയിച്ചിരുന്ന ജോസഫ് വിസ്സരിനെവിപ് സ്റ്റാലിൻ എന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഭരണാധികാരി ജനിച്ചത് ജോർജിയയിലെ ഗോരി എന്ന ഗ്രാമത്തിലാണ്. ഗോരിയിലെ ഒരു പാവപ്പെട്ട ഷുക്കരക്കുടമകനായിരുന്നു. മാർക്സിസവും ലെനിനിസവുമല്ലാത്ത സ്റ്റാലിനിസം എന്ന ഇസത്തെക്കുടി സംഭാവന ചെയ്ത ആദ്യം. ഉറക്കു ഭരണാധികാരിയായിരുന്ന സ്റ്റാലിനെ സ്വന്തം നാട്ടുകാർ അത്ര സ്നേഹത്തോടെയല്ല നോക്കിക്കാണുന്നത്

മ്യൂസിയത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ച സ്റ്റാലിന്റെ യൗവനകാല ചിത്രം

ടെ ഇരുന്നു. വീടിനകത്ത് സന്ദർശകർക്ക് പ്രവേശനമില്ല. പുനോട്ടത്തിലെ നായ്ക്കൾ സന്ദർശകർക്കിടയിലൂടെ മാട്രിങ്ങ് കുന്നു. ഞാൻ പേടിച്ചെങ്കിലും അവർ ആരെയും ഉപദ്രവിച്ചില്ല. സ്റ്റാലിന്റെ ശത്രുവും നായ്ക്കളിലും അടുക്കത്തിന്റെ പാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടാവാം.

15 ലാറി (ജോർജിയൻ കറൻസി) ടിക്കറ്റ്കൂടുതൽ ഞങ്ങൾ മ്യൂസിയത്തിനകത്തേക്ക് കടന്നു. ചുവന്ന പരവതാനി വിരിച്ച മാർബിൾ കോണിപ്പികൾ കയറിച്ചെല്ലുമ്പോൾ സാഗതമോതി സ്റ്റാലിൻ പ്രതിമ നിൽക്കുന്നുണ്ട്. 165 സെൻറിമീറ്റർ ഉയരം മാത്രമുണ്ടായിരുന്ന സ്റ്റാലിന്റെ അളവുകൾ കൃത്യമായാണ് പ്രതിമക്കും ഉള്ളത്. പൊക്കം അധികമില്ലാതിരുന്ന സ്റ്റാലിൻ തന്റെ ശരീര ഘടനകൊണ്ട് ശക്തിയുടെയും അധികാരത്തിന്റെയും പൗരൂഷത്തിന്റെയും ആർജ്ജവമായി മാറിയിരുന്നത് ചിത്രം.

മ്യൂസിയത്തെ മുന്നേ ഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. 1951 ൽ പതിമൂ മ്യൂസിയമായി തുടങ്ങിയെങ്കിലും പിന്നീട് സ്റ്റാലിൻ മാത്രമായി സമർപ്പിച്ച മ്യൂസിയത്തിലെ വിശാല മുറികളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓർമ്മക്കുള്ള വിരിച്ചുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. കോവനിയുടെ ഇടതുവശത്തുള്ള മുറിയിൽ സ്റ്റാലിൻ ഉപയോഗിച്ച വസ്തുക്കളുടെ പ്രദർശനമാണ്. സ്റ്റാലിൻ എന്ന പദം കേൾക്കുമ്പോൾ ആദ്യം മനസ്സിൽ വരുക കട്ടി മീശയും കട്ടിച്ച പൈപ്പും കാക്കി മിലിട്ടറി യൂണിഫോമുമാണ്. ഈ മുറി, സ്റ്റാലിന്റെ കെലിൻ ഓഫീസിൽനിന്ന് പെർട്ടുമാണ്.

സ്റ്റാലിൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന മിലിട്ടറി യൂണിഫോമുകൾ കണ്ണാടിക്കൂട്ടിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്ത സഹചാരിയായ പൈപ്പ്, സിഗാർ, ആഷ്ട്രേ, വാച്ച്, ചെസ്ബോർഡ്, മകൻ ജോക്കിയെ ചെറിയപെട്ടി, ഡയറി, എഴുതിയ കത്തുകൾ തുടങ്ങി അനേകം സകാരു വസ്തുക്കൾ കാണാം. അവുടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഗാർഡിൽനിന്ന് ഓൾഡ് ഇംഗ്ലീഷ് അറിയാം (റഷ്യയിലെ അവസ്ഥയല്ല). അയാൾ പറഞ്ഞത് സ്റ്റാലിൻ മ്യൂസിയം സന്ദർശിക്കാൻ വരുന്നവരിൽ ഒരാൾമാത്രം ഇറങ്ങി. ഇസായേൽ, പോളണ്ട് എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നാണ്. സ്റ്റാലിനെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾക്കെന്താണ് അഭിപ്രായമെന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ ഗാർഡ് പാരുണ്ട്. സ്റ്റാലിന്റെ റ സഭാവത്തിലെ പ്രത്യേകതയായി അയാൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയത് ഓഫീസ് റൂമിൽ സജ്ജീകരിച്ച വിവിധ തരത്തിലുള്ള കസേരകളും സോഫകളുമാണ്. കാണാൻ വരുന്ന വ്യക്തിയുടെ പദവി അനുസരിച്ചാണ് ഇരിക്കാനുള്ള കസേര നിരക്കിയിരിക്കുന്നത്. തുല്യത എന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സങ്കൽപത്തിന് നേർ വിപരീത!

അടുത്ത മുറിയിൽ സ്റ്റാലിന്റെ ബാല്യകാലമോ ജീവിതത്തിന്റെ കഥപറയുന്ന ചിത്ര പ്രദർശനമാണ്. മാതാപിതാക്കൾ, പെന്റിയർ, പത്രവാർത്തകൾ എന്നിങ്ങനെ വലിയ ശേഖരം തന്നെയുണ്ട്. സ്റ്റാലിൻ സ്കൂൾ പഠനത്തിനുശേഷം സെമിനാരിയിൽ ചേർന്നിരുന്നു. അവിടെനിന്നാണ് മാർക്സിസത്തിൽ ആകൃഷ്ടനായതും പണയ്ക്കപ്പെടുകയും കൂടെ ചേർന്നതും. വിപ്ലവത്തിന് ബോധനോട് കണ്ട വഴികൾ ബാങ്ക് കവർച്ചകളും കിഡ്നാപ്പിങ്ങും ഒക്കെ ആയിരുന്നു. ബാലനായിരിക്കുമ്പോൾ തൊട്ട് വളർച്ചയുടെ ഓരോ പടവുകളുടെയും കഥ സന്ദർശകന് ചിത്രങ്ങളിലൂടെ അനുഭവിച്ചറിയാനാകും.

എല്ലാ ചിത്രങ്ങൾക്കിടയിലും ഇംഗ്ലീഷിലും ജോർജിയൻ ഭാഷയിലും വിവരണമുണ്ട്. സാർ ഭരണകൂടത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ട് ഒളിവിൽ കഴിഞ്ഞ കെട്ടിടത്തിൽ മോഡലിൽ കണ്ട കോണിയും കിണറുമൊക്കെ എത്തിനായിരിക്കും എന്ന ചോ

ദ്യഭാവത്തോടെ നോക്കിനിന്നപ്പോൾ ‘സാർ പൊലീസുകാർ വീടുവളഞ്ഞാൽ കിണറിലൂടെ രക്ഷപ്പെടാനുള്ളതാണ്’ എന്ന് മറുപടി കേട്ടപ്പോലെ. കോണിയും കയറുമൊക്കെയെന്ന ശുദ്ധമായ ഇംഗ്ലീഷിൽ പറയുന്നത് കേട്ട് തിരിഞ്ഞ് നോക്കിയപ്പോൾ പുഞ്ചിരിക്കുന്ന ഒരു സന്ദർശി. ഇറാനിൽനിന്ന് ജോലി തേടി ജോർജിയയിൽ എത്തിയ മോന. ഇപ്പോൾ ഒരു ടുർകുമനയിൽ അസിസ്റ്റൻറ് മാനേജർ ആയി ജോലി നോക്കുന്നു. ഇറാനിൽനിന്ന് ഒട്ടേറെ സ്ത്രീകൾ ജോലി തേടി ജോർജിയയിൽ വരാറുണ്ട്. ത്ബിലിസിലിടെ ഒരു ഫ്ലാറ്റിൽ കൂട്ടുകാര്യമൊത്ത് താമസിക്കുന്നു.

പണമുണ്ടാക്കുക എന്നതിനോടൊപ്പം സാമൂഹ്യവും അനുഭവിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യമാണ് ജോർജിയയിൽ എത്തുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക്. പിന്നീട് സ്റ്റാലിൻ മ്യൂസിയത്തിലെ ഞങ്ങളുടെ സെൽ ഈ ഇറാനിയൻ സ്വന്തായിരുന്നു. സ്റ്റാലിൻ ഒളിവിൽ താമസിച്ച വീടിന്റെ പ്രത്യേകത കൗതുകകരമാണ്. പുറത്ത് പൊലീസ് വന്നുവെന്നറിഞ്ഞാൽ കോണിലൂടെ താഴെ ഇറങ്ങിയാൽ അതു ചെന്നെത്തുന്നത് തെരുവിലെ മറ്റൊരു വാതിലിലൂടെയാണ്. സ്റ്റാലിൻ ഏഴു പ്രാവശ്യം പൊലീസിനെ കബളിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണ് മോന പറഞ്ഞത്. മ്യൂസിയത്തിലെ രണ്ടാമത്തെ ഹാൾ അധികാരിയിലേക്കുള്ള സ്റ്റാലിന്റെ ഉയർച്ചയുടെ കഥ പറയുന്നു.

തന്റെ പര്യടൻ ഇമ്മേജിൽനിന്ന് മാറ്റം വരുത്താനായി എടുത്ത ചിത്രങ്ങൾ ഏറെയും കൊച്ചു കുട്ടികൾക്കൊപ്പമാണ്. വെറും അഞ്ചടി നാലിഞ്ച് ഉയരം മാത്രമാണ് സ്റ്റാലിൻ. തന്റെ പൊതു ഇമ്മേജിൽ ഏറെ ശ്രദ്ധാലുവായിരുന്നു. ഉയരക്കുടുത്ത് തോന്നിക്കാൻ പൊക്കമുള്ള ഷുവാന്ത് ധരിക്കാൻ. പരേഡുകളിൽ സലൂട്ട് സീക്കിക്കാൻ ചെറിയ തടി പ്ലാറ്റ് ഫോമിൽ നിൽക്കാനായിരുന്നു പതിവ്. അതുപോലെ, വസ്ത്രധാരണത്തിലും ഏറെ പ്രത്യേകത പുലർത്തിയ ആളായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാവാം മറ്റു ലോക നേതാക്കളുടെ പോൾ പറയുമ്പോലെല്ലാ, സ്റ്റാലിന്റെ പോൾ കേൾക്കുമ്പോൾ തന്നെ കട്ടി മീശയും പൈപ്പും മിലിട്ടറി യൂണിഫോമും മനസ്സിലെക്കെത്തുന്നത്.

സ്റ്റാലിൻ വിവിധ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭിച്ച പാതിതോഷികങ്ങളും പ്രദർശനത്തിലുണ്ട്. മ്യൂസിയത്തിലെ വിശാലമായ മറ്റൊരു മുറിയിൽ സ്റ്റാലിന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിന്റെയും സകാരു ശേഖരത്തിൽ നിന്നുള്ളവയും ഉണ്ട്. മോന പറഞ്ഞത് സ്റ്റാലിന്റെ അമ്മക്ക് ക്രോക്കറി ഏറെ ഇഷ്ടമായിരുന്നു എന്നാണ്. പ്ലേറ്റുകൾ, ടി സെറ്റുകൾ, ഫ്ലാറ്റ് വേസുകൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വാർ ശേഖരം. ഇത്തരത്തിൽ നിന്നുള്ള സമ്മാനങ്ങളായ ചിത്രപ്പണികൾ ചെയ്ത 365 അരിമണികളും കണ്ടു. .

വൈദ്യത്തിന്റെ പ്രതീകമായി ലോകം കണ്ടിരുന്ന സ്റ്റാലിൻ വിമാനയാത്ര ഏറെ യേശുപ്പുവരുത്തുവത്രെ. യാർട്ട് കോൺഫറൻസിൽ പങ്കെടുക്കാൻ വിമാനത്തിൽ പോകാൻ സ്റ്റാലിന്റെ ഭയം സമ്മതിച്ചില്ല. ബ്രിട്ടീഷ് പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്ന വിൻസ്റ്റൺ ചർച്ചിലും അമ്മരിക്കാൻ പ്രസിഡൻറായിരുന്ന റൂസ്വെൽറ്റും പങ്കെടുത്ത കോൺഫറൻസിൽ പങ്കെടുക്കാൻ അതിവേഗം സാധ്യമായി ട്രെയിനിലാണ് സ്റ്റാലിൻ പുറപ്പെട്ടത്. ആ ട്രെയിനിൽ സ്റ്റാലിൻ യാത്ര ചെയ്ത കാർഷെ മ്യൂസിയം വളപ്പിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. 1985ൽ റോസ്റ്റർ ഡേണിലെ ഒരു റെയിൽവേ വളപ്പിനുള്ളിൽ നിന്ന് വിരമിച്ചതോണ് ഈ കാർഷെ. പച്ച പെന്തിൻടിച്ച കാർഷെകുള്ളിൽ ഒരു ചെറിയ മീറ്റർ റൂം കൂടിയാൽ. കാർഷെ! പുറത്ത് യു.എസ്.എസ്.ആർ 3878 എന്ന ചിഹ്നം ബോധി നമ്പറാവാം.

ഒരു മുറി സ്റ്റാലിന്റെ മരണമുറിയാൽ സജ്ജീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. മരണത്തിന്റെ നിഗൂഢതയെ അനുസ്മരിപ്പിക്കാനായിരിക്കും ഇതു് നിറഞ്ഞ നിൽക്കുന്നത്. ഒരു ചെറിയ ആംപി തിയറ്റർ പോലെ മുറിയിലൂടെ നടുക്ക് മാത്രം വെളിച്ചം, അവിടെ സ്റ്റാലിന്റെ മരണശേഷം എടുത്ത ഡെത്ത് മാസ്ക് അർത്താശയിലെമ്പോലെ വെളിയിരിക്കുന്നു. 1953ൽ സ്റ്റാലിൻ മരിച്ചപ്പോൾ ലെനിന്റെ പോലെ തന്നെ സ്റ്റാലിന്റെ ശരീരവും എംബാം ചെയ്ത് പ്രദർശിപ്പിച്ചു. മരണത്തിലും തന്റെ ഗാർഭീര്യം സ്റ്റാലിൻത്തിലെ സ്റ്റാലിൻ എട്ടു വർഷത്തോളം ലെനിൻ അടുത്ത് അന്ത്യവിശ്രമം കൊണ്ടു. 1961ൽ ഡിസ്റ്റാലിനെസേഷൻ നടന്നപ്പോൾ സ്റ്റാലിന്റെ മൃതദേഹം ലെനിന്റെ മ്യൂസിയത്തിൽ നിന്ന് മാറ്റി അടുത്ത് കോൺക്രീറ്റ് കെട്ടി സാർക്കിച്ചു. ഇനി കൈലും അവിടെ നിന്ന് മാറ്റുവെന്നെ ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ. പരിശ്രമോട് നിതിപുലർത്തുന്ന സത്യസന്ധമായ ഓഫീഷ്കാരും ഇവിടെ നിന്ന് ലഭിക്കില്ലാതിരിക്കാം. പക്ഷേ, സ്റ്റാലിൻ എന്ന ലോക നേതാവിനെ കുറച്ചെങ്കിലും അടുത്തിയാൻ ഈ സന്ദർശനത്തിലൂടെ കഴിയും. ജോർജിയൻ ജനതക്ക് സ്റ്റാലിനെ സ്നേഹിക്കാൻ ഒരു കാരണവുമില്ല. 1921ൽ മാതൃരാജ്യത്തെ കൈവശപ്പെടുത്തിയ, കുറഞ്ഞത് രണ്ടു ലക്ഷം ജോർജിയക്കാരുടെ മരണത്തിന് കാരണക്കാരനായ ഏകാധിപതിയെ അവർ എങ്ങനെ സ്നേഹിക്കും? എങ്കിലും അപൂർവ്വ ചിലർ അദ്ദേഹത്തെ ഹീറോയായി കാണുന്നു. 30 വർഷത്തെ ഭരണത്തിൽ ലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകളെ കൊന്നൊടുക്കിയ ക്രൂരതയെക്കാളും അയാൾ തങ്ങളിൽ ഒരാളായിരുന്നു എന്ന ചിന്ത ചിലരെങ്കിലും അഭിമാനഭരിതരാക്കുന്നു.

ഡിസ്റ്റാലിനെസേഷൻ നടന്നപ്പോൾ ജോർജിയയിൽ എന്നാട്ടും സ്റ്റാലിന്റെ പ്രതിമകൾ തകർക്കപ്പെടുകയും തെരുവുകൾ പുനർനാമകരണം ചെയ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴും മ്യൂസിയം കേടുപാടുകൾ ഇല്ലാത്ത രക്ഷപ്പെട്ടു. സ്റ്റാലിൻ മ്യൂസിയത്തിന് മ്യൂസിയം ഓഫ് സോവിയറ്റ് അഗഷൻ എന്ന പേരിടാൻ ഒരു ശ്രമം നടത്തിയെങ്കിലും പരിശ്രമമായ പ്രാധാന്യത്തെ മുൻനിർത്തി ആ നീക്കം തടയപ്പെട്ടു. ഗോരിയിൽ ഒരു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റിനെ തേടി ഞങ്ങൾ കുറെ അലഞ്ഞെങ്കിലും ആരെയും കിട്ടിയില്ല!

കത്തുകൾ

അവർ അവിടെ ദുഃഖിച്ചിരിപ്പുണ്ടാവാം!

ഉമ്പായിയെക്കുറിച്ച് ആലങ്കോട് ലീലാകൃഷ്ണന്റെ അനുസ്മരണം വായിച്ചു (വാരാഭ്യമാധ്യമം- ലക്കം 1575). ഉപ്പയുടെ കളിക്കുട്ടികൾക്കായിരുന്നു ഉമ്പായി. റഫിയുടെ ഗാനങ്ങളാണ് രണ്ടു പേരെയും അടുപ്പിച്ച സാഗതി. മട്ടാഞ്ചേരിയുടെ പേര് ഒരു പക്ഷേ ലോകത്തിന്റെ എല്ലായിടങ്ങളിലും എത്തിച്ച അനുഗൃഹീത ഗായകനായിരുന്നു ഉമ്പായി. സുനന്ദന സുരൂഖി.... എന്ന് തുടങ്ങുന്ന ഗാനം എത്ര തവണ കേട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് ഓർമ്മയില്ല. ഉമ്പായിക്ക് കൊച്ചിയിൽ ഒരുപാടു ഇഷ്ടക്കാരാരുണ്ട്. അവരുമായി പോകുന്ന സാധാപനങ്ങൾ അപ്രതീക്ഷിത ഗാനമേളകൾ കൊച്ചിക്കാർക്ക് സമ്മാനിച്ചിരുന്നു. ഇനിയെല്ലാം ഓർമ്മ. ആലങ്കോട് സാറിന്റെ കുറിപ്പ് മട്ടാഞ്ചേരി - കൊച്ചി കേന്ദ്രികരിച്ചിട്ടുള്ള ഗസൽ ആനാധികാരിയുടെ ഗ്രൂപ്പുകളിലെല്ലാം സ്കാൻ ചെയ്ത് അയച്ചിട്ടുണ്ട്. മെഹബൂബ് ഭായി, ഉമ്പായി എന്നിവർ ഞങ്ങളെ കൊച്ചിക്കാരുടെ ഹെസു അപകാരങ്ങളായിരുന്നു. ഈ വിഷയാഭിപ്രായങ്ങൾ കണ്ട് ബായിയും ഉമ്പായിയും അങ്ങ് ഭേദം ആകാശത്ത് ദുഃഖിച്ചിരിപ്പുണ്ടാവാം

ദുർ മർകർ ന കരോ ബാത്
ചരിബ് ആ ജാവോ
ഹവിദ് ന്ദൻ, കൊച്ചി

എഴുത്തും വരയും

ഉമ്പായിയെ മലയാളി എത്രമേൽ നെഞ്ചേറ്റിയിരുന്നു എന്ന്

ബോധ്യമായത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിടവാങ്ങലിന് ശേഷമാണ്. സാഹിത്യത്തിന്റെ വലിയ ഉയരങ്ങളിലേക്ക് അദ്ദേഹം നടന്നുവീർത്ത വഴികൾ സമാനതകളില്ലാത്തതാണ്. വളരെ ചുരുങ്ങിയ ഭാഷയിൽ അക്കാരുണ്ടെല്ലാം തികഞ്ഞ കാവ്യതമകതയോടെ അവതരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട് ഉമ്പായിയെ കുറിച്ച ഓർമ്മക്കുറിപ്പിൽ ശേഷം, പിന്നീടങ്ങോട്ട് ഒരു ഫിനിക്സ് പക്ഷിയെപ്പോലെ ഉയിർത്തെഴുന്നേറ്റ്. പ്രശസ്തിയുടെ ഉത്തുംഗശൃംഗത്തിൽ, വേദികളിൽനിന്നും വേദികളിലേക്ക് തന്റെ പ്രയാണം തുടരവേ, പുവണിയായത് ‘ഹിന്ദുസ്ഥാനി സാഗിത ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്’ എന്ന തന്റെ ചിരകാല സാഹിത്യം കൂടി മനസ്സിൽ അവശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് കൊച്ചിക്കാരുടെ സകാരു അപകാരം കൂടിയായിരുന്ന ‘ഉമ്പായിയെ’യുടെ പുഞ്ചുകൾ നിലമലയാത്ത്. സാഹിത്യലോകം നിലനിൽക്കുന്നിടത്തോളം മരണമില്ലാത്തൊരു ഗസലായി ഗസൽ പകുവർത്തി കുടിയിരിക്കുമെന്ന കാരുത്തിൽ സാശയമേയില്ല!

“ഉമ്പായി വീട്കുറിയ ഗസൽമാലപ്പുകൾ;
അൻപാൽ പുണർനീട്ടുമെന്നും കേരള മക്കൾ”
കെ.എ. അബ്ദുൽ സലീ. എടവനകാട്.

രണ്ടെല്ലാത്തൊരു ഗസൽ

ആലങ്കോട് ലീലാകൃഷ്ണൻ എഴുതിയ ‘ഉമ്പായി മരണമില്ലാത്തൊരു ഗസൽ’ എന്ന ഓർമ്മക്കുറിപ്പ് വായിച്ചു. ഗസൽ സംഗീതത്തെ കേരളത്തിൽ ജനപ്രിയമാക്കാൻ ഉമ്പായി വഹിച്ച പങ്ക് ഏറെനിയമാണ്. ജീവിതത്തിന്റെ വസന്തകാലത്തിന്റെ നല്ലൊരു ഭാഗം ബോംബെയിലെ ചില അധോലോക യാത്രകളിലൂടെ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയത് സായം തിരിച്ചിറങ്ങിയ ശേഷം, പിന്നീടങ്ങോട്ട് ഒരു ഫിനിക്സ് പക്ഷിയെപ്പോലെ ഉയിർത്തെഴുന്നേറ്റ്. പ്രശസ്തിയുടെ ഉത്തുംഗശൃംഗത്തിൽ, വേദികളിൽനിന്നും വേദികളിലേക്ക് തന്റെ പ്രയാണം തുടരവേ, പുവണിയായത് ‘ഹിന്ദുസ്ഥാനി സാഗിത ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്’ എന്ന തന്റെ ചിരകാല സാഹിത്യം കൂടി മനസ്സിൽ അവശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് കൊച്ചിക്കാരുടെ സകാരു അപകാരം കൂടിയായിരുന്ന ‘ഉമ്പായിയെ’യുടെ പുഞ്ചുകൾ നിലമലയാത്ത്. സാഹിത്യലോകം നിലനിൽക്കുന്നിടത്തോളം മരണമില്ലാത്തൊരു ഗസലായി ഗസൽ പകുവർത്തി കുടിയിരിക്കുമെന്ന കാരുത്തിൽ സാശയമേയില്ല!

“ഉമ്പായി വീട്കുറിയ ഗസൽമാലപ്പുകൾ;
അൻപാൽ പുണർനീട്ടുമെന്നും കേരള മക്കൾ”
കെ.എ. അബ്ദുൽ സലീ. എടവനകാട്.

ഈ എഴുത്തൊരു ബഹുമതി

ഒരു പു ചോദിച്ച മലയാളികൾ ഗസലുകളുടെ പുക്കാലം സമ്മാനിച്ച് ഉമ്പായി യാത്രയായി. നിലാപ്പുകൾ വീര്യമുന്ന രാവുകളിൽ കനവിന്റെ തീരത്ത് പ്രണയധൂരപക്ഷങ്ങളായി ഓർമ്മകളുടെ മഞ്ചലേറി വിരഹത്തിന്റെ വേദനയോടെ പാടുക രാജകുമാര പാട്ടും...മത്തേത-മാനവിക സാഹിത്യത്തിന്റെ വിശാലമായ സാമ്രാജ്യത്തിലെ സുൽത്താനായി ഉമ്പായിയെ വിശേഷിപ്പിച്ച ആലങ്കോടിന്റെ ലേലനാമം മണാനന്തരം അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ച ബഹുമതിയായി കരുതുന്നു. ലേലകനും വാരാഭ്യമാധ്യമത്തിനും അഭിനന്ദനങ്ങൾ മുഹമ്മദ് ഖാദിർക്കോട്. ചാലിക്കര

ഡെറൻ ഓർമകൾ

‘ഉമ്പായി മരണമില്ലാത്തൊരു ഗസൽ’ എന്ന ആലങ്കോ

വാരാഭ്യമാധ്യമത്തിലേക്കുള്ള കത്തുകൾ വാട്സ്ആപ്പ് വഴിയും ചേനകൾ ഇ-മെയിലിലൂടെയും അയക്കാം

whatsapp: **9645006105**
 e-mail: varadyam@madhyamam.in

പ്രതീകപരമായി, വാരാഭ്യമാധ്യമം, വെള്ളിമേട്കുന്ന്. പി.ഒ, കോഴിക്കോട്-12

ട് ലീലാകൃഷ്ണന്റെ അനുസ്മരണം ശ്രദ്ധേയമായി. ഗസലിന്റെ വഴിയിൽ വേറിട്ടൊരു പാത വെട്ടിയ ഉമ്പായിയെക്കൂടെ ഓർമ്മകൾക്കുപോലും എന്തൊരു സുസന്ധമാണ്. അപൂർവ്വം ചിലരെക്കൊന്നു കണ്ടെടുക്കുമ്പോഴാണ് ജീവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഇനിയുമേറെ വസന്തങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു എന്ന് നാം അറിയാത്ത എങ്കിലും പറഞ്ഞ പോകുന്നത്. ഇ.പി.എ. ലത്തീഫ്. തിരുവനന്തപുരം

പ്രഭാവതീക്ഷ്ണതയുടെ കെട്ടിടം

ലക്കം 1575 വാരാഭ്യമാധ്യമത്തിൽ വിഷ്ണുപ്രസാദ് വി.ആർ. എഴുതിയ ഫീച്ചർ ‘കനൽവഴികളിൽ എങ്കിലും’ അസ്സലായിട്ടുണ്ട്. അതുതന്നെ ആ അമ്മയുടെ പോരാട്ടത്തിന്റെ കഥ. ഞാൻ എന്നിലേക്കാണ് നോക്കുന്നത്. എന്റെ അമ്മക്കോ നല്ല പാതിക്കോ എനിക്ക് തന്നെയോ ഇങ്ങനെ യൊരു ലോകം വീര്യം ഉണ്ടാകുമോ? എന്റെ ഉടപ്പിറപ്പുകളിൽ ആരെങ്കിലുമാണ് ഇങ്ങനെ ഇയാക്കപ്പെട്ടതെങ്കിൽ നീതി തേടി ഇതുകേൾക്കുവാനോ? നോക്കൂ. ഈ ഫീച്ചർ വായിച്ച അതേ ദിവസമാണ് മറ്റൊരു വാർത്ത പത്രത്തിൽ വായിച്ചത്. പ്രമാണമായ ഒരു വിഡിയോയിൽ ഇതൊക്കെപ്പെട്ട പെൺകുട്ടിയുടെ അമ്മ പ്രതികരിച്ച് അനുക്രമമായി മൊഴിമുറ്റി പറഞ്ഞുവെന്ന്! രണ്ടി സതീഷ്. അമ്പലാൻ റോഡ് തിരുവനന്തപുരം

രണ്ടെയുടെ വിജയം

വാരാഭ്യമാധ്യമത്തിൽ ലക്കം 1575ലെ ‘കനൽ വഴികളിൽ എങ്കിലും’ എന്ന ഫീച്ചർ വളരെ നന്നായിരുന്നു. തീർച്ചയായും ഒരു രക്ഷിതാവിന്റെ വേദന മറ്റൊരു രക്ഷിതാവിനു മനസ്സിലാവാം. വൈദിക എന്ന ലോക രക്ഷിതാവ് അത് അറിഞ്ഞു. ആ അമ്മയുടെ പ്രാർഥന കേട്ടു. അത് അവിടെ വിജയിച്ചു. ആസീഫ് അഷി ഫൈയൂർ

കവിതയെപ്പറ്റി

കലയുടെ പൂർത്തീകരണത്തിന് തന്റെ സംതൃപ്തമായ ശരീരോവേഷ്ഠ ഇസന്മാക്കിയ ഇസ്ലാഹാൻ ഡക്കർ റ കലാകാവ്യ ഭാഷയോട് സാമ്യപ്പെടുത്താവുന്ന ഒരുനല്ല

കവിതയാണ് ചുണ്ടക്കൊളുത്തുകൾ (ലക്കം1575). നന്ദി കവയിത്രി ജിൻസി സന്തോഷിനും വാരാഭ്യ മാധ്യമത്തിനും. വി.കെ.എം. കൂട്ടി. ഈസ്റ്റ് ലയത്ത് ആർ.ഇ.സി. കാലിക്കറ്റ്

കവിത ശിൽപശാല

തന്നില കലാസാഹിത്യ വേദി സംസ്ഥാന കമ്മിറ്റി സെപ്റ്റംബർ 21, 22 തീയതികളിൽ പട്ടാമ്പിയിൽ ‘കവിതയുടെ വാതിൽ’ എന്ന തലക്കെട്ടിൽ സംസ്ഥാനതല കവിത ശിൽപശാല സംഘടിപ്പിക്കുന്നു. 18 വയസ്സിന് മുകളിലുള്ള കവികളെയാണ് ക്യാമ്പിൽ പരിഗണിക്കുക. മലയാളത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയ അപേക്ഷയും ബയോഗ്രാഫിയും സന്തോഷിതയുടെ കോപ്പിയും സഹിതം താഴെ വിവരസത്തിൽ അയക്കുക. കൺവീനർ, കവിത ശിൽപശാല,തന്നില കലാസാഹിത്യ വേദി, പി.എസ്. 833, മാവൂർ റോഡ്, കോഴിക്കോട് 673 004. ഫോൺ 9895437056, 9946227590. ഇ-മെയിൽ thanimaky@gmail.com

സംസ്ഥാനതല സാഹിത്യ ക്യാമ്പ്

സാഹിത്യ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന പുത്തന്തോമത് സംസ്ഥാനതല സാഹിത്യ ക്യാമ്പിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കോരോഡിനേറ്റർ, സംസ്ഥാനതല സാഹിത്യ ക്യാമ്പ്, പി.ഒ. കാലിക്കാവ്, മലപ്പുറം-676 525 എന്ന നമ്പറിലോ 9495 488 032 എന്ന വാട്സ്ആപ്പ് നമ്പറിലോ ചെന്ന അയക്കണം. തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന 50 പേർക്കാണ് പ്രവേശനം. അവസാന തീയതി: ആഗസ്റ്റ് 30. വിവരങ്ങൾക്ക്: 9946 706 036, 9961 209 677 .

ചിത്രീകരണം: കന്നി ഏം

ഉദ്യാനപാലകൻ

ഹമീദ് വടക്കയിൽ

പൂമുഖത്തെ മതിൽ കെട്ടുകൾക്കിടയിലെ മനോഹരമായ ചെടികളും പൂമരങ്ങളും തണൽ വൃക്ഷങ്ങളും പൂക്കളും പൂമ്പാറ്റകളുമായിരുന്നു അയാളുടെ ലോകം! കൊച്ചു ഉപവനത്തിൽ ദാഹം തീർക്കാനും തേൻ നു

കരുവാനും ആഹ്ലാദത്തോടെ എത്തുന്ന പറവകളുടെ ഭാഷ അയാൾക്കറിയാമായിരുന്നു. പ്രഭാതത്തിലെ പ്രശാന്തതയിൽ പ്രകൃതിയുടെ അതിഥികളായി വന്നെത്തുന്ന അവരെ പ്രത്യേകം സ്വീകരിച്ചു. ആഹാരം നൽകി യാത്രയയച്ചു. ഉദ്യാനത്തിന് കാവലായി മുന്നിലും ഇരുവശങ്ങളിലും നെഞ്ചുവിരിച്ച് പൂഞ്ചിരിച്ചുനിൽക്കുന്ന മതിലുകളോട് തമാശയായി ഒരു നാൾ അയാൾ പറഞ്ഞു.

എന്റെ പുത്രോട്ടത്തിന്റെ കാവൽക്കാരാണ് നിങ്ങൾ ഈ സസ്യ സന്തതികളുടെ വിലപ്പെട്ട ജീവൻ നിങ്ങളുടെ കരണങ്ങളിലാണ്, ചതിക്കരുത്...? മതിലുകൾ ചിരിച്ചു. പിന്നെ മെല്ലെ പറഞ്ഞു. ചതിയും വഞ്ചനയുമറിയാത്തവരാണു ഞങ്ങൾ അവസാന ശ്വാസം വരെ ഇവരുടെ ജീവൻ ഞങ്ങളുടെ കൈയിൽ ഭദ്രമായിരിക്കും മതി... അതുമതി പ്രകൃതിയെ നശിപ്പിക്കരുതെന്നുള്ള ഒരൊറ്റ ചിന്തയാണ് വീട് നിലകൊള്ളുന്ന സ്ഥലം ഉയരത്തിലായത്. അത് എന്റെ കുറ്റമാണോ? മിഥുനത്തിലെ നിറഞ്ഞുപെയ്യുന്ന മഴക്ക് സൂര്യത്താന്റെ ഭാവം, ഊളിയിട്ട് കടന്നുവരുന്ന കാറ്റിന് പ്രതിഷേധത്തിന്റെ സ്വരം. അയാളുടെ ചിന്താമണ്ഡലത്തിൽ അപ്പോൾ തെളിഞ്ഞുവന്നത് ബോധൻ വീല്ലു ചെടികൾ കുശലം പറഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന ഇടതു വശത്തെ മതിലിന്റെ പള്ള ഭാഗത്തെ വിള്ളലാണ്. കഴിഞ്ഞ വാടം വിശിശിപ്പിച്ച കാറ്റിനു ശേഷമാണല്ലോ അതു ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടത്. അപകടങ്ങളൊന്നും വരാതിരിക്കട്ടെയെന്ന പ്രാർഥനയായിരുന്നു ആ ദിവസം മുതൽ. മഴ അവസാനിക്കുന്ന മട്ടില്ല. കാറ്റിന്റെ ശക്തി കൂടുകയാണ്. പട്ടണത്തിൽനിന്നും വിട്ടിലേക്കുള്ള യാത്രക്ക് ദൂരം ഇരട്ടിയായതുപോലെ. മനസ്സിൽ അപ്പോഴും എന്റെ മതിൽക്കെട്ട് വീഴുമോ എന്ന ചിന്തമാത്രമായിരുന്നു. ഹാവു... ആശ്വാസമായി വീടത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇല്ല, വിചാരിച്ചതുപോലെ ഒന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവർ ഒരു ശബ്ദം. പുറത്തേക്കുള്ള വാതിൽ തുറന്ന് അത് വേറെയെന്തോ ആയിരുന്നു. മഴയുടെ ശക്തി കുറഞ്ഞു കാറ്റിന്റെയും, അയാളുടെ ഉള്ളിലും ആഹോക്ഷയം ഭീതിയും കുറഞ്ഞു. ഇനി സമാധാനത്തോടെയൊന്നുറങ്ങാം. ഉറക്കത്തിലെപ്പഴുപ്പാണെന്നറിയില്ല മൊബൈൽ ഫോൺ ശബ്ദിക്കുന്നു. അടുത്ത വീട്ടുകാരാണ്. ഉള്ളം ഒന്നു നടുങ്ങി, എന്താണ് ഈ അസമയത്ത്? ഹലോ? നിങ്ങളുടെ വീടിന്റെ അടുത്തു നിന്ന് എന്തൊരു ഒരു വലിയ ശബ്ദം കേട്ടു... അയാൾ ജാലകപ്പാളി തുറന്ന് പുറത്തേക്ക് നോക്കി. ഒരു ഭാഗം കൈവരിയും മതിലും വഴിയോരത്ത് വീണു കിടക്കുന്നു ആസമയമായതുകൊണ്ട് യാത്രക്കാരുടൊയിരുന്നില്ല. ആർക്കുമൊന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ എന്ന് ആശ്വസിച്ച് സമാധാനത്തോടെ ഉറങ്ങി. അതിരോവിലെ തന്നെ മാർഗതടസ്സം നീക്കി ഗതാഗതയോഗ്യമാക്കി. ആളുകൾ വന്നു തുടങ്ങിയിരുന്നു. അവരിൽ പലരുടെയും പല അഭിപ്രായങ്ങളും പുറത്തുവന്നു. നിർഭാഗ്യവശമായി പരിപാലന കുറവാണെന്നും ഉപയോഗിച്ച വസ്തുക്കളുടെ ഗുണനിലവാരമില്ലായ്മയാണെന്നും അതൊന്നുമല്ല ആളുകളുടെ കണ്ണൊന്നാണെന്നുമൊക്കെ പരസ്പരം പറയുന്നതു കേട്ടു.

വല്ലാത്തൊരപകടം...? - ഒരാൾ. ഇതെന്താണ് എപ്പോഴും നിങ്ങൾക്ക് തന്നെ ഇങ്ങനെ സംഭവിക്കുന്നത്? - മറ്റൊരാൾ. അതുശരിയാ ഇതു അഞ്ചാമത്തെ തവണയല്ലേ ഇവരുടെ മതിൽ തകർന്നു വീഴുന്നത്? - വേറൊരാൾ. അപ്പോൾ അയാളോർക്കുകയായിരുന്നു. ശരിയാണ് ഇത് അഞ്ചാം തവണയാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. വന്നവരെയെല്ലാം സമാധാനിപ്പിച്ച് സന്തോഷത്തോടെ പതുക്കെ പറഞ്ഞു. നിങ്ങളുടെയൊക്കെ അഭിപ്രായങ്ങളെ മാനിച്ചുകൊണ്ട് തന്നെ പറയട്ടെ. ഇതൊരു നിയോഗമാണ് ഈശ്വരനിയോഗം. ഇവിടെ ഉറക്കെ ചിന്തിക്കേണ്ട സമയമാണിത്. നിപ ബാധിച്ച് മരിച്ചവരെയും ഉരുൾപൊട്ടലിൽ ഇല്ലാതായവരെയും കുറിച്ച് നമ്മൾ സ്മരിക്കുമ്പോൾ ഇത് വെറുമൊരു ചെറിയ കാര്യം. വിഷാദം നിഴലിക്കാത്ത അയാളുടെ കണ്ണുകളിലേക്ക് അവർ നാട്ടുകാർ കൗതുകത്തോടെ നോക്കിനിന്നു.

വീട്ടുകാരി

ആരിഫ് തണലോട്ട്

വീട്ടുകാരുടെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ നിങ്ങൾ അറണയാണെന്ന് അവളെപ്പോഴും ചെവിക്കൊണ്ട്

പലവൃണ്ജനക്കുറിപ്പുകൾ രാവിലെ കിശയിലിട്ടാൽ അങ്ങനെയൊന്ന് തന്നിട്ടേയില്ലെന്ന് രാത്രി ഞാൻ വെറുതെ തർക്കിക്കും രണ്ടു പേരുടെ സ്കൂൾബസിന് കാൽ കൊടുത്തില്ലെന്ന് പിറുപിറുക്കുമ്പോൾ മിനിഞ്ഞാന്ന് തന്നല്ലോയെന്ന് നൃണ പറയും ഓർമ്മകൾ ചിരിച്ചിറക്കി ഡയറിത്താളുകളുമായി ഇല്ലായെന്ന് സാക്ഷ്യംപറഞ്ഞാലും

വീട്ടുകൊടുക്കാറില്ല!

പാൽ, പത്രം, മീൻ അങ്ങനെയെല്ലാത്തിനും ചുമ്മാ അവധി പറഞ്ഞ് നീട്ടും, അപ്പോളെല്ലാമെനിക്ക് ഓതിന്റെ കൗശലമാണെന്ന് അവളറിയാതെ പറഞ്ഞുപോവും

എനിക്ക് അങ്ങനെയെല്ലാമെ മറക്കാനും ഓതിനെപ്പോലെ നിറം മാറാനും വല്ലാത്ത കഴിവാണെന്ന് അവൾക്കൊപ്പോഴും ഞാനും കൂട്ടികളുമെന്ന ദുഷ്ടിച്ച ഓർമ്മയും വീട്ടുകാരിയെന്ന അഹംഭാവവും!

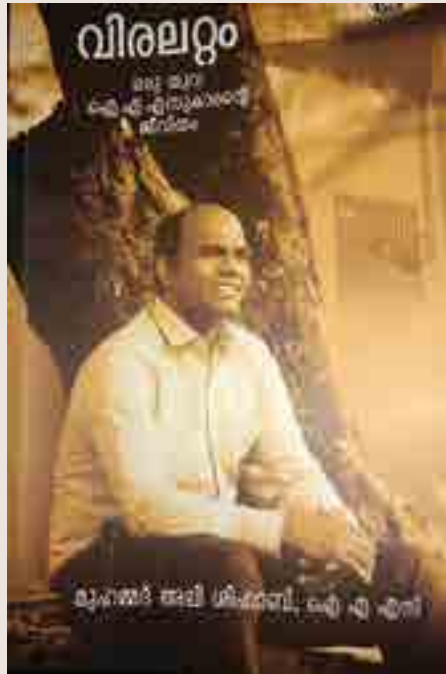
കൂട്ടയും മുറവും വിറ്റുനടന്നിരുന്ന മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ എടവണ്ണപ്പാറ സ്വദേശി കോരോത്ത് അലി എന്ന സാധാരണക്കാരന്റെ മകൻ സ്വപ്നതുല്യമായ സിവിൽ സർവ്വീസിന്റെ കവാടങ്ങൾ തുറന്ന കഥ വിസ്മയാവഹമാണ്. സംശയത്തിന്റെ നിഴലിൽ മുന്നോട്ടുപോകുന്ന അനാഥശാലകൾക്കും ശബ്ദം നേർത്തുപോയ പാവങ്ങൾക്കും നേരെ മുഹമ്മദ് അലി ശിഹാബ് എന്ന ഐ.എ.എ.സുകാരൻ നിട്ടുന്ന ആശ്വാസത്തിന്റെയും പ്രതീക്ഷയുടെയും 'വിരലറ്റം' ആകുന്നു എന്നതാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ വിജയം

പ്രതീക്ഷകളിലേക്ക് നീട്ടുന്ന വിരലറ്റം

പി. മുഹമ്മദ് ബാബു

മികവുറ്റ ഒരു സാമൂഹിക നവോത്ഥാപനശാസ്ത്രജ്ഞനെപ്പോലെ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണത്തിന്റെ പുതിയ പാഠങ്ങൾ തീർക്കാൻ മുഹമ്മദ് അലി ശിഹാബ് എന്ന യുവ ഐ.എ.എസ് ഉദ്യോഗസ്ഥന് കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ തെളിവാണ് അടുത്ത് പുറത്തിറങ്ങിയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മകഥ 'വിരലറ്റം'. വായിച്ചിട്ട് എന്ന് സ്നേഹത്തോടെ വിളിക്കുന്ന പിതാവിന്റെ വിരലറ്റം സാമൂഹിക തൈരത്നത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത തലങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാൻ ശിഹാബിന് തുണയായി. എല്ലായിപ്പോഴും പിതാവിനോട് ചേർന്നുനിൽക്കുന്ന പുത്ര മനസ്സിന്റെ വ്യത്യസ്ത ഭാവങ്ങൾ വിസ്മയകരമാവിടം ഈ പുസ്തകത്തിൽ വരച്ചുകാട്ടിയിട്ടുണ്ട്. പിതാവെന്ന പ്രകാശം 11ാം വയസ്സിൽ നിലക്കുമ്പോൾ അനുഭവിക്കുന്ന ഒറ്റപ്പെടൽ, അനാഥത്വം എന്നിവയെല്ലാം വരച്ചുകാട്ടിയ 'വിരലറ്റം' വായനക്കാരുടെ മനസ്സിൽ വൈകാരികതയുടെ പുതിയ മാനങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചാണ് കടന്നുപോകുന്നത്. പിതാവിനെ ഖബറടക്കി തിരിച്ചു നടക്കുന്ന 11 കാരന്റെ മനസ്സിന്റെ നീറ്റൽ വായനക്കാരിലേക്ക് പടർത്താൻ എഴുത്തുകാരന് അനായാസം സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അംഗൻവാടിയിൽ പോവൻ മടിച്ചവൻ, സ്കൂളിൽനിന്ന് കണ്ണ് വെട്ടിച്ച് പിതാവിന്റെ പെട്ടിക്കയിലെ കച്ചവടക്കാരനാവൻ ആഗ്രഹിച്ച നടന്നവൻ അനാഥായത്തിലെത്തുന്ന അത്ഭു

തം അനുവാചകനെ വൈകാരികതയിൽനിന്ന് പുതിയ ലോകത്തേക്കാണ് കൂട്ടിക്കൊണ്ട് പോകുന്നത്. ബാപ്പു നഷ്ടപ്പെട്ടതിനെക്കാൾ വലുതല്ല തന്റെ അനാഥമായ പ്രവേശനം എന്നാണ് ശിഹാബ് ഇതിനെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. അനാഥതയിൽനിന്ന് തീവ്രത വിളിച്ചുപറയാൻ ഇതിനെക്കാൾ വലിയ പദപ്രയോഗത്തിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. അനാഥാലയത്തിലെ ആദ്യ രാത്രിയുടെ ഒറ്റപ്പെടലിന്റെയും ഗൃഹാതുരതയിൽനിന്നും നിസ്സഹായതയിലൂടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ മനസ്സു പിടക്കാതിരിക്കില്ല. മുക്കം മുസ്ലിം ഓർഫനേജിന്റെ പുതിയ ഊട്ടുവഴികൾ, പുതിയ ആകാശം, സഞ്ചാരപഥങ്ങൾ എല്ലാം മനോഹരമായി പുസ്തകം വരച്ചുകാട്ടിയിരിക്കുന്നു. മറ്റു കുട്ടികൾ കിടന്നുറങ്ങുമ്പോൾ വസ്ത്രം ഉണക്കാൻ വലിച്ചുകെട്ടിയ കയ്യിൽ തുണിയിട്ട് സകാശ പാഠമുറിയുണ്ടാക്കിയ ശിഹാബിന്റെ പാഠാവേശം പ്രചോദനത്തിന്റെ ഉത്തുംഗതയിലേക്ക് ഓരോ വിദ്യാർത്ഥിയെയും കൈപിടിച്ച് നടത്താൻ പര്യാപ്തമാണ്. വായിച്ചിടയും ഉമ്മയും കുഞ്ഞാനും കുഞ്ഞാളും മിനിതും കുഞ്ഞാക്കെയും എല്ലാം നമ്മുടെ ഹൃദയഭാഷയുടെ ഭാഗമാവുന്നു. ജീവിതം വെട്ടിപ്പിടിച്ചവന്റെ അപമാന പ്രദർശനത്തിനല്ല മറിച്ച് ഇതുവരെ നടന്നു തീർത്തതിന്റെ ഉയർച്ച താഴ്ചകൾ അനാവരണം ചെയ്യാൻ മാത്രമാണ് 'വിരലറ്റം' ശ്രമിക്കുന്നത്. തീക്ഷ്ണ ജീവിതത്തിൽനിന്ന് ചിന്തിയെടുത്ത ഇത്തരം അനുഭവങ്ങൾ ഏതൊരു വായന

വിരലറ്റം (ആത്മകഥ) മുഹമ്മദ് അലി ശിഹാബ് ഐ.എ.എസ് പേജ്: 180 വില: 175.00 ഡി.സി ബുക്സ്

ക്കാണെയും പ്രചോദിപ്പിക്കുകയും പ്രത്യാശാഭരിതനാക്കുകയും ചെയ്യും. കൂട്ടയും മുറവും വിറ്റു നടന്നിരുന്ന മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ എടവണ്ണപ്പാറ സദേശി കോരോത്ത് അലി എന്ന സാധാരണക്കാരന്റെ മകൻ സ്വപ്നതുല്യമായ സിവിൽ സർവ്വീസിന്റെ കവാടങ്ങൾ തുറന്ന കഥ വിസ്മയാവഹമാണ്. എന്ന് പ്രകൃത്യാലി ജീവിതസാഹചര്യം നിന്തിക്കടക്കാൻ അനാഥാലയ പാസം പര്യാപ്തമാണെന്ന് ശിഹാബ് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. സംശയത്തിന്റെ നിഴലിൽ മുന്നോട്ടുപോകുന്ന അനാഥശാലകൾക്കും ശബ്ദം നേർത്തുപോയ പാവങ്ങൾക്കും നേരെ മുഹമ്മദ് അലി ശിഹാബ് എന്ന ഐ.എ.എ.സുകാരൻ നിട്ടുന്ന ആശ്വാസത്തിന്റെയും പ്രതീക്ഷയുടെയും 'വിരലറ്റം' ആകുന്നു എന്നതാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ വിജയം. എൻ.എസ്. മാധവാണ് അവതരിപ്പിക്കുകയായത്.

മീൻ (നോവൽ)

എസ്. ഹമീഷ് പേജ്: 328 വില: 299.00 ഡി.സി ബുക്സ്

ഹിന്ദുത്വവാദികളുടെ സൈബർ ആക്രമണം കാരണം പിൻവലിക്കേണ്ടി വന്ന നോവലിന്റെ പൂർണ്ണ രൂപം. ജാതിയും സവർണതയും ഭലിതത്വവും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷങ്ങളുടെ വർത്തമാനം പറയുന്ന ഈ നോവൽ.

ശിക്ഷണ

വി.ആർ. സുധീഷ് പേജ്: 95 വില: 120 ഓമുദ്യമി ബുക്സ്

എഴുത്തിന്റെ നാൽപ്പതാം വർഷത്തിൽ എത്തിനിൽക്കുന്ന കഥാകാരന്റെ ഏറ്റവും പുതിയ കഥാസമാഹാരം. ജീവിതത്തെ ഏറ്റവും മനോഹരമായി പകർത്തുന്ന 11 കഥകൾ.

മാലിനി വിനയ ജീവിതം

സുന്ദർജ്ജ് ചന്ദ്രശാസ്ത്രി പേജ്: 24, വില: 180.00 ഓമുദ്യമി ബുക്സ്

ഓരോരോ കാരണങ്ങളാൽ വ്യത്യസ്തരും എന്നാൽ കരുത്തുറ്റവരുമായ സ്ത്രീകളാണ് ഈ സമാഹാരത്തിലെ 11 കഥകൾക്കും പൂർണ്ണത നൽകുന്നത്.

'ഗോ' ന് ഓൺ കണ്ടിട്ട്

നവീൻ എസ്. പേജ്: 96, വില: 110.00 കൈളി ബുക്സ്

വർത്തമാനകാല ജീവിതത്തിലെ നേർക്കാഴ്ചകളാണ് കഥാകാരൻ കഥകളായി വായനക്കാർക്ക് മുന്നിലെത്തിക്കുന്നത്. നേരിൽ കണ്ട ജീവിതങ്ങളോട് അസാധാരണ സാമ്യം തോന്നിക്കുന്ന കഥകൾ.

മുണ്ടാൽ നിന്നും തിരിയുന്ന വളവുകൾ

രഞ്ജിത്ത് പേജ്: 66, വില: 70.00 ഹരിത ബുക്സ്

കുരുതയായ രാഷ്ട്രീയം ഉള്ളടക്കം ചെത്തിയിരിക്കുന്നു ഈ കഥകളിൽ. കഥയെ ജീവിതത്തിൽനിന്ന് വേർപെടുത്താനാവില്ലെന്ന് ഉറക്കെ പറയുന്നു ഇതിലെ ഒരോ അക്ഷരങ്ങളും.

രക്തം @ 200 സെഹം സെൻസാർ ചരിത്രം (പഠനം)

നവ്യാരം, പഠനം: രഞ്ജിത് കെ. എസ്. രഞ്ജിത് ചിറാജ് പേജ്: 430 വില: 250.00 കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്

കാൽ മാർക്സ് ജനിച്ചിട്ട് 200 വർഷം തികയുന്ന വേളയിൽ മാർക്സ് ലോകത്തിന് നൽകിയ സംഭാവനകൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പഠനങ്ങളുടെ സമാഹാരം.

കേരളത്തിലെ നവോത്ഥാന സമരങ്ങൾ (ചരിത്രം)

ഡോ. ആർ. ഞായറപ്പിള്ളി പേജ്: 196, വില: 185.00 ഓമുദ്യമി ബുക്സ്

കേരള സംസ്കാരത്തിന്റെ വീണ്ടെടുപ്പിനും മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ നന്മക്കും ഇടയാക്കിയ സമരങ്ങളുടെ ചരിത്രം പറയുന്ന കൃതി.

ആദ്യ പ്രേമം

ഇവാൻ തുർഗ്ഗനേവ് വില: ഒരേ പേജ്: 96, വില: 90.00 ഓമുദ്യമി ബുക്സ്

റഷ്യൻ സാഹിത്യത്തിലെ അതിപ്രശസ്ത കൃതിയുടെ മലയാള വിവർത്തനം. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ സംഘർഷഭരിതമായ അവസ്ഥയെ അതിപ്രകാശ്യമായി അവതരിപ്പിക്കുന്നു.

മുടിയേറ്റിന്റെ സ്രഭാവങ്ങൾ...

നൃത്തവും ഭാവവും സംഗീതവും അഭിനയവും ഒത്തുചേരുന്ന ഒരു വ്യത്യസ്ത കലാരൂപമാണ് മുടിയേറ്റ്. തലയിൽ കിരീടമണിഞ്ഞ് ദേവിയെ സ്മരിച്ച് ഉടവായും കൈയിലേന്തി ഉഗ്രകോപത്താൽ ഉറഞ്ഞുതുളളുന്ന കാളി. കാളിയുടെ പോർവിളി ശബ്ദം മാത്രം മുഴങ്ങിക്കേൾക്കുന്നു. മുതിർന്നവർ ഭയഭക്തി ബഹുമാനത്തോടെ നിൽക്കുമ്പോൾ മുടിയേറ്റ് നീൽക്കുമ്പോൾ കുട്ടികളുടെ കണ്ണുകളിൽ തെല്ലി ഭയവും കൗതുകവും.

അനിത എസ്.

കിളിപ്പുറംനിറഞ്ഞ അന്തരീക്ഷത്തിൽ തീപ്പുറത്തിൻ വെളിച്ചത്തിൽ ചുവന്ന പട്ടുചുറ്റിയ കാളിരൂപം. തലയിൽ കിരീടമണിഞ്ഞ് ദേവിയെ സ്മരിച്ച് ഉടവായും കൈയിലേന്തി ഉഗ്രകോപത്താൽ ഉറഞ്ഞുതുളളുന്ന കാളി. കാളിയുടെ പോർവിളി ശബ്ദം മാത്രം മുഴങ്ങിക്കേൾക്കുന്നു. മുതിർന്നവർ ഭയഭക്തി ബഹുമാനത്തോടെ നിൽക്കുമ്പോൾ മുടിയേറ്റ് നീൽക്കുമ്പോൾ കുട്ടികളുടെ കണ്ണുകളിൽ തെല്ലി ഭയവും കൗതുകവും. ഏതു പ്രായക്കാരെയും ഉമ്പാദത്തിലെത്തിക്കുന്നതാണ് ഈ കലാരൂപം. തെക്കൻ കേരളത്തിൽ പടയണിയും വടക്കൻ കേരളത്തിൽ തെയ്യവും നിറഞ്ഞാടുമ്പോൾ മധ്യകേരളത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ച് എറണാകുളത്തുകാരുടെ പാരമ്പര്യ സത്താണ് മുടിയേറ്റ്.

2010 ഡിസംബറിൽ മുടിയേറ്റ് യൂനസ്കോയുടെ പൈതൃക കലകളുടെ പട്ടികയിൽ ഇടംനേടി. ജനകീയ കലയായി മാറിയ മുടിയേറ്റ് ഇന്ന് അവതരിപ്പിക്കാൻ വിരലിലെണ്ണാവുന്ന കലാകാരന്മാർ മാത്രമാണുള്ളത്. അതിലൊരാളാണ് പെരുമ്പാവൂർ കീഴില്ലം സദേശിയായ ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ മാരാർ.

ഏറ്റവും കൂടുതൽ മുടിയേറ്റ് വഴിപാടായി നടത്തിവരുന്ന ഏക ക്ഷേത്രമായ കോട്ടയം ഏറ്റുമാനൂരിലെ ശ്രീ മുഴിക്കുളങ്ങര ഭഗവതി ക്ഷേത്രത്തിൽ ശങ്കരൻകുട്ടിമാരാർ സ്മാരക മുടിയേറ്റ് സംഘം കീഴില്ലം ആണ് വർഷങ്ങളായി മുടിയേറ്റ് നടത്തിപ്പോരുന്നത്. സംഘത്തിൻറെ അമരക്കാരാണ് ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ മാരാർ. 2016 ലെ കേരള സംഗീത നാടക അക്കാദമി അവാർഡ് ജേതാവുകൂടിയായ ഇദ്ദേഹം പത്താം വയസ്സിലാണ് മുടിയേറ്റ് രംഗത്തേക്ക് കടന്നുവന്നത്. കാലാനുസൃത മാറ്റങ്ങളെ ഉൾക്കൊണ്ട് ഏതു സാധാരണക്കാരനും അനുഭവവേദ്യമാകും വിധം പരിഷ്കരിച്ച് മുടിയേറ്റിൽ തൻറെ രതായ ശൈലി രൂപപ്പെടുത്തിയെടുക്കുകയാണ് ഇദ്ദേഹം. പാരമ്പര്യമായി മുടിയേറ്റിനെ നെഞ്ചിലേറ്റിയത് അങ്കമാലി കടുത്ത് കൊരട്ടി, മുവാറ്റുപുഴക്കടുത്ത് പാഴൂർ, പെരുമ്പാവൂരിലെ കീഴില്ലം എന്നീ ഗ്രാമങ്ങളാണ്. നൃത്തവും ഭാവവും സംഗീതവും അഭിനയവും ഒത്തുചേരുന്ന മുടിയേറ്റിനെ മറ്റു കലകളിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമാക്കുന്നത് അവയുടെ അവതരണരീതിയാണ്.

ഇതിവൃത്തമായി ദാരികാവധം.

അനുഷ്ഠാന നാടോടി നാടകമാണ് മുടിയേറ്റ്. ദാരികാവധം കഥയാണ് ഇതിവൃത്തം. ഇവ അവതരിപ്പിക്കുന്ന രീതി ഒരോ സംഘത്തിനും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കും. ശിവൻ, നാദൻ, ദാരികൻ, കാളി, കുളി, കോയിമ്പട നായർ, ദാനവേന്ദ്രൻ എന്നിങ്ങനെ ഏഴു കഥാപാത്രങ്ങളാണ് മുടിയേറ്റിനുള്ളത്. ചുരുങ്ങിയത് 13 പേരെങ്കിലും ആവശ്യമാണ്. കറുപ്പ്, മാരാർ വിഭാഗത്തിൽ പെട്ടവരാണ് മുടിയേറ്റ് അവതരിപ്പിക്കാൻ. കളമഴുത്ത്, തിരിച്ചുഴിച്ചിൽ, താലപ്പൊലി, പ്രതിഷ്ഠാപൂജ, കളം മായ്ക്കൽ എന്നിവയാണ് പ്രധാന ചടങ്ങുകൾ. അരങ്ങുകേളി, അരങ്ങുവാഴ്ത്തൽ, ദാരികൻറയും കാളിയുടെയും പുറുപ്പാട്, കാളി-ദാരികയുദ്ധം എന്നീ ഘട്ടങ്ങളാണ് മുടിയേറ്റിലുള്ളത്.

പുരുഷന്മാരാൽ വധിക്കപ്പെടുമെന്ന വരംവാങ്ങിയ ദാരികൻ, ശിവനിൽനിന്ന് ജനിച്ച് കാളിയായി വധിക്കപ്പെടുന്ന

താണ് കഥ.

ദാരികനെയും ദാനവേന്ദ്രനെയും കൊണ്ട് ദേവന്മാർക്കും മനുഷ്യർക്കുമുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ നാദൻ ശിവനെ അറിയിക്കുന്നതോടെയാണ് മുടിയേറ്റ് ആരംഭിക്കുക. ദാരികൻ പുറപ്പാടിനും കാളി പുറപ്പാടിനും ശേഷം കോയിമ്പട നായർ അരങ്ങേറത്തരുന്നു. അതിനുശേഷം കാളി പുറപ്പാടാണ്. ഹാസ്യകഥാപാത്രമായ കാളി മക്കളെ മൂലയുട്ടിയും ചിരിപ്പിച്ചും രംഗം മനോഹരമാക്കുന്നു.

തുടർന്ന് കാളിയും കാളിയും ദാരിക-ദാനവേന്ദ്രന്മാരായുള്ള യുദ്ധമാണ്. രാത്രിയിൽ മായായുദ്ധം ചെയ്യാൻ കഴിവുള്ള ദാരിക-ദാനവേന്ദ്രന്മാർ യുദ്ധം ചെയ്യാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പിൽ പാതാളത്തിൽ അഭയം പ്രാപിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഭദ്രകാളി നിണ്ടുചുരുണ്ട മുടി അഴിച്ചിട്ടു സൂര്യനെ മറച്ച് ഇരുട്ടാക്കുന്നു. രാത്രിയാണെന്നു കരുതി മായായുദ്ധത്തിന് ഇറങ്ങിയ ദാരിക-ദാനവേന്ദ്രന്മാരെ ഇരുട്ടുമാറ്റി കാളി വധിക്കുന്നതാണ് മുടിയേറ്റ്. ഏകദേശം അഞ്ചുമണിക്കൂർ കൊണ്ടാണ് മുടിയേറ്റ് അവതരിപ്പിക്കുക. ഭദ്രകാളിയായത്തിൽ അതായത് രാത്രി 11.30 മുതൽ പുലർച്ച 3.30 വരെയാണ് അവതരിപ്പിക്കാനുള്ള സമയം.

ഖണ്ഡയുടെ അകമ്പടി താളത്തിൽ

ചെണ്ടയും ഇലത്താളവുമാണ് മുടിയേറ്റിന് അകമ്പടിയുടേതെന്നു പറയാം. കൂടാതെ വീക്കുചെണ്ട, ചേങ്ങല എന്നിവയും ഉപയോഗിക്കുന്നു. സോപാനശൈലി രംഗങ്ങളിലുള്ള പാട്ടാണ് മുടിയേറ്റിനുപയോഗിക്കുന്നത്. തമിഴും മലയാളവും കലർന്ന പ്രാചീന സാഹിത്യത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഭദ്രകാളി തോറ്റങ്ങളാണ് രംഗഭാഷയായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നത്. കഥാപാത്രങ്ങൾക്ക് മുഖത്ത് ചമയവും കിരീടവും ഉടുത്തുകെട്ടും ഉണ്ട്. അരിമാവും ചുണ്ണാമ്പും ചേർത്ത് കാളിയുടെ മുഖത്ത് പാട്ടികുത്തുന്നു. മരമോ മോഹമോ കൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കിയ വലിയ കിരീടം (മുടി) കാളി തലയിൽ അണിയുന്നു. മുടിയേറ്റ് എന്ന് പേരുണ്ടാകാനുള്ള കാരണം ഒരുപക്ഷേ ഇതായിരിക്കാം.

കുറുട നടന്ന് പഠിച്ച കല

മുത്തച്ഛൻ അച്ഛനുമായാരുടെയും അച്ഛൻ ശങ്കരൻകുട്ടി മാരാരുടെയും ശിഷ്യനായാണ് ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ അരങ്ങേറത്തെയ്തത്. മുടിയേറ്റ് കുറുട നടന്ന് പഠിക്കണമെന്ന തത്വത്തെ അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. 15ാം വയസ്സിൽ അദ്ദേഹം ദാരികൻ പുറപ്പാട്ട് ഇരിങ്ങൂർ പുതുശ്ശേരിക്കാവിൽ അവതരിപ്പിച്ച് മുടിയേറ്റിലേക്കുള്ള രംഗപ്രവേശനം നടത്തി. 1993 ഏപ്രിൽ 13ന് കോട്ടയം കാട്ടാമ്പാക്കു ഭഗവതിക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് കാളിയുടെ മുടി ഏറ്റി. 1200 ലധികം കാളിവേഷങ്ങൾ കെട്ടിയാടിയ കലാകാരനെന്ന അപൂർവ നേട്ടവും ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ സന്തോഷം.

അറിവ് അരങ്ങത്തുനിന്ന്

കഥകളി, നാടകം എന്നിവപോലെ മുടിയേറ്റ് പഠിപ്പിക്കാൻ പ്രത്യേക സ്മാപനങ്ങൾ ഒന്നുതന്നെയില്ല. കുട്ടികൾ സ്വയം കലാകാരന്മാർക്കൊപ്പം ചേർന്ന് പഠിച്ചെടുക്കുന്നു. ആദ്യം അവരെ പഠിപ്പിക്കുക ചെണ്ടക്കൊട്ടാണ്. അതിലൂടെ അവർക്ക് താളം കൈവരുന്നു. അങ്ങങ്ങുവെച്ചുതന്നെ കുട്ടികൾ അറിവ് നേടുകയും സംശയങ്ങൾ പിന്നീട് പറഞ്ഞുനൽകുകയും ചെയ്യും. പറഞ്ഞുപഠിപ്പിക്കേണ്ടതല്ല മുടിയേറ്റ്. മനോധർമവും ആഗ്രഹവും വേണ്ടുവോളമുണ്ടെങ്കിൽ മാ

ത്രമേ മുടിയേറ്റ് പഠിക്കാൻ സാധിക്കൂ.

നവംബർ മുതൽ മേയ് ആദ്യം വരെയാണ് മുടിയേറ്റ് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിച്ചുവരാൻ. തുറന്ന മൈതാനങ്ങളിലും ക്ഷേത്രപരമ്പുകളിലുമാണ് ഇവ അവതരിപ്പിക്കുക. ജനങ്ങൾക്കിടയിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന അവതരിപ്പിച്ചാൽ മാത്രമേ മുടിയേറ്റ് ആസ്വാദ്യകരമാകൂ.

മുദ്രയും ഭാവവും ഇഴുകിച്ചേർത്ത് കഥപറയുന്നതിൽ മികവു പുലർത്തുന്ന മാരാർ, ആസ്വാദകന് മനസ്സിലാകുന്ന മുദ്രകൾ ഉപയോഗിക്കണമെന്നും പറയുന്നു. കഥകളിയിൽ പിട്ടപ്പെടുത്തിയ മുദ്രകളിലൂടെ കഥപറയുമ്പോൾ മുടിയേറ്റിന് സാധാരണക്കാരുന് മനസ്സിലാകുന്ന രീതിയിലുള്ള മുദ്രകളാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ഭാവം അതിനോട് ഇഴുകിച്ചേരണമെന്നും മാരാർ പറയുന്നു. മുടിയേറ്റിന് പുറമേ ചെണ്ടവായും, തായമ്പക, ചെണ്ടമേളം എന്നിവയും തീയായ്ക്കും മാരാർ പഠിപ്പിച്ചുണ്ട്.

മുടിയേറ്റിന് ശേഷമുള്ള കലയാണ് തീയായ്ക്കും. ദാരികാവധത്തിന് ശേഷം കൈലാസത്തിലെത്തുന്ന കാളി ശിവനോട് മുദ്രകളിലൂടെ ദാരികനെ വധിച്ചുകൊല്ലാൻ പറയുന്നതാണ് തീയായ്ക്കും. ഏകദേശം ഒരു മണിക്കൂർ ദൈർഘ്യമേ തീയായ്ക്കുള്ളൂ.

നാടൻ കലകളെപ്പറ്റി മാരാർ തയ്യാറാക്കിയ പുസ്തകമാണ് 'നാമാവശേഷമാകുന്ന നാടൻ കലകൾ' എന്നത്. ഇപ്പോൾ മുടിയേറ്റിനെക്കുറിച്ചുള്ള പുസ്തകത്തിൻറെ രചനയിലാണ്. മുടിയേറ്റിൻറെ ഓരോ ചടങ്ങുകൾക്കും നമ്മൾ ഉദ്ദേശിക്കാത്ത ഓരോ അർത്ഥങ്ങളും ഉണ്ടെന്ന് വിശദീകരിക്കാൻ മാരാർ പുതിയ പുസ്തകത്തിലൂടെ തയ്യാറാകുന്നുണ്ട്. അതിനുദാഹരണമാണ് കാളിയുടെ കഥാപാത്രം. നാടോടി നാടകമായ മുടിയേറ്റിൽ കലാകാരൻറെ രതായ രംഗം ആവിഷ്കരിച്ചെടുക്കേണ്ടത് അവൻറെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്.

കുളി എന്ന കഥാപാത്രത്തിന് മുടിയേറ്റിൻറെ കഥയിൽ കാര്യമായ പ്രസക്തിയില്ല. എന്നാൽ, കുളിക്കായി ഒരു രംഗം ഒരുക്കിയത് എന്തിനാണെന്ന് ആരും ചിന്തിച്ചുനോക്കിയിട്ടുണ്ടാകില്ല. കാളിയുടെ വരവിനുശേഷം യുദ്ധരംഗമാണ് അവതരിപ്പിക്കേണ്ടത്. യുദ്ധരംഗം അവതരിപ്പിക്കാൻ മൈ

നാടൻ കലകളെപ്പറ്റി മാരാർ തയ്യാറാക്കിയ പുസ്തകമാണ് 'നാമാവശേഷമാകുന്ന നാടൻ കലകൾ' എന്നത്. ഇപ്പോൾ മുടിയേറ്റിനെക്കുറിച്ചുള്ള പുസ്തകത്തിൻറെ രചനയിലാണ്.

ഈ ഊര് അവിസ്മരണീയമാക്കാൻ മെഹർ ഹിജാബിന്റെ ഷോറൂമുകളിലേക്ക് ഇന്നു തന്നെ സന്ദർശിക്കൂ..

Eid mubarak

THE MOST **TRUSTED** ABAYA BRAND

Showrooms

Opp. Lions Park, Beach Road, Calicut.
Opp. Intl. Stadium, KALOOR, COCHIN
Opp. Municipality, Perinthalmanna
I Land Building, Nr. Koyeneco, Calicut

0495 4060506, 864 1 999955
0484 2533555, 864 2 999955
0493 3223377, 864 6 999955
0495 2727778, 864 7 999955

Ruby Mehar Apparel, Chadranagar, Palakkad-7
Cont: 0491-2573586, 8640999955, 9847037778

www.meharhijab.com E-mail:ccmehar@gmail.com

www.facebook.com/meharhijab

Also available on amazon.in, Paytm, snapdeal